

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373) 26 60 02, fax: (+373)
22 26 61 00,
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL
auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale
Ministerului Sănătății încheiate la 31 decembrie 2022

I. OPINIE CU REZERVE

Am auditat rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Sănătății (în continuare – ministerul sau MS) pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2022, care cuprind: Bilanțul contabil (Formularul FD-041); Raportul privind veniturile și cheltuielile (Formularul FD-042); Raportul privind fluxul mijloacelor bănești (Formularul FD-043), Raportul privind executarea bugetului (Formularul FD-044), Raportul narativ privind executarea bugetului, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

În opinia noastră, cu excepția posibilelor efecte ale aspectelor descrise în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve* din prezentul Raport de audit, rapoartele financiare oferă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil¹.

II. BAZA PENTRU OPINIA CU REZERVE

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare* din prezentul Raport. Suntem independenți față de entitatea auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

Informațiile din rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Sănătății au fost subevaluate la nivel de bilanț cu circa 2.174.253,78 mii lei, prin supraevaluarea cheltuielilor de casă cu 2.070,0 mii lei și prin supraevaluarea cheltuielilor efective cu circa 49.380,5 mii lei, fiind afectat și rezultatul financiar al anului de gestiune în aceeași mărime. Astfel,

2.1 informațiile consolidate ale contului 311 „Clădiri” sunt denaturate la situația din 31.12.2022, fapt ce se exprimă prin subevaluarea agregată a contului 311 cu circa 27.360,6 mii lei (supraevaluarea cu 14,8 mii lei și diminuarea cu 27.375,4 mii lei), inclusiv prin:

- neînregistrarea în evidența contabilă a 8 clădiri ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP) cu suprafața totală de 2.114,10 m.p., drepturile asupra cărora sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobile (RBI), iar valoarea estimată de audit potrivit valorii medii contabile a clădirilor deținute constituie 14.325,7 mii lei²;

- neînregistrarea în evidența contabilă a 23 de clădiri cu suprafață totală de 1.893,1 m.p.³ (neînregistrate în RBI), a căror valoare estimată de audit constituie circa 12.828,18 mii lei⁴;

- reflectarea eronată în evidența contabilă și în Darea de seamă privind bunurile imobile proprietate publică a statului⁵ a unui mijloc fix (garaj) al ANSP în valoare de 14,8 mii lei, deoarece dreptul de proprietate la organele cadastrale este înregistrat după 2 persoane fizice⁶.

Aceste denaturări au fost cauzate atât de lipsa controlului intern managerial privind inventarierea și raportarea anuală a patrimoniului public, cât și de interpretarea eronată a prevederilor regulamentare de către managementul instituțiilor din subordinea MS.

¹ Politica de contabilitate, Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007; Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”.

² Anexa nr. 2 la Scrisoarea către conducere.

³ Anexa nr. 3 la Scrisoarea către conducere.

⁴ 1.893,1 m.p. *(39.540,5 mii lei /5.835,13 m.p.).

⁵ Anexa nr. 14 la Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public, aprobat prin HG nr.675/2008.

⁶ Construcție – garaje Agenția Națională pentru Sănătate Publică (Centrul de Sănătate Publică Ștefan-Vodă) situat în or. Ștefan Vodă, str. N. Testemițanu, 1 cu nr.cadastral 8501213.123.09, cu suprafața de 40,1 m.p.

2.2 Supraevaluarea contului 371 „Terenuri” și subevaluarea contului 822100 „Active luate în locațiune/arendă” cu 25.961,7 mii lei, ca urmare a înregistrării în evidența contabilă și raportarea a 18 terenuri (ANSP) pentru care entitățile publice nu dețin dreptul de proprietate, acestea fiind înregistrate după Autoritățile Publice Locale (APL). Aceste denaturări s-au produs din cauza lipsei controlului intern managerial la acest capitol, interpretării eronate a prevederilor regulamentare de către managementul instituțiilor din subordinea MS.

2.3 Conform situațiilor financiare ale entităților unde MS este fondator, valoarea capitalului propriu al acestora și datoriilor față de fondator și față de alte entități de stat pentru bunurile primite (inclusiv în gestiune economică) la 31.12.2022 constituie 4.180.303,8 mii lei, în timp ce valoarea înregistrată la contul 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” al MS constituie 2.120.811,8 mii lei. Astfel, valoarea contului 415 a fost diminuată cu circa 2.059.492,0 mii lei, ca urmare a neînregistrării integrale a investițiilor efectuate de Ministerul Sănătății și de alte entități de stat în infrastructura instituțiilor fondate de acesta, precum și a transiterii în gestiune a clădirilor și terenurilor ce fac parte din domeniul public al proprietății statului.

Situația respectivă a fost cauzată de alocațiile financiare sau materiale efectuate în anii precedenți de diferite instituții de stat. De exemplu, în anul 2022 CNAM a alocat IMSP, prin intermediul Fondului de dezvoltare, 9.863,3 mii lei, din care 1.869,3 mii lei către 3 instituții⁷ al căror fondator este MS.

De menționat că entitățile la autogestiune în care MS este fondator au în folosință 523 de clădiri cu valoarea de bilanț de 1.782.473,8 mii lei, precum și 192 de terenuri cu suprafața de 1.698,78 ha, în valoare de cel puțin 492.583,5 mii lei, care conform prevederilor Legii nr.29/2017 fac parte din domeniul public al statului, dar sunt administrate de IMSP și, deci, conform prevederilor pct. 6 din SNC Imobilizări corporale și necorporale, aprobat prin Ordinul MF nr.118 din 06.08.2013, nu pot fi reflectate în bilanțul acestor entități ca immobilizări corporale. Totodată, MS nu a reflectat în contul 4153 aceste clădiri și terenuri în valoare de 2.281.014,7 mii lei⁸, respectiv acestea nu pot fi identificate și inventariate.

Totodată, la înregistrarea și raportarea operațiunilor financiare la contul de evidență 4153 „Investiții în părți legate și nelegate”, care este destinat reflectării valorii bunurilor transmise în gestiune economică părților legate și nelegate, urmează a fi asigurată, conform prevederilor normative, cu ținerea evidenței analitice de către entitățile raportoare în Registrul f.nr.10 a investițiilor efectuate, după caz, pe tipuri și clase de investiții, pe emitenți sau pe întreprinderi în care au fost investite mijloace, pe termenele de stingere. MS nu a putut oferi o listă exhaustivă a bunurilor transmise în gestiune economică, precum și nu a efectuat o inventariere a acestora la finele perioadei de gestiune. În consecință, auditorii au fost în imposibilitate de a obține suficiente probe pentru a confirma existența și valoarea justă a bunurilor transmise în gestiune economică instituțiilor în care MS deține calitatea de fondator.

De asemenea, auditul a constatat neînregistrarea în evidența contabilă a 25 de clădiri⁹ cu suprafața totală de 9.474,8 m.p. (neînregistrate în RBI) aflate în gestiunea economică a instituțiilor la autogestiune, a căror valoare estimată de audit constituie circa 64.203,9 mii lei¹⁰.

⁷ IMSP IC; IMSP SCR „Timofei Moșneaga”; IMSP IMC.

⁸ Anexa nr. 6 la Scrisoarea către conducere.

⁹ Anexa nr. 3 la Scrisoarea către conducere.

¹⁰ 9.474,8 m.p.*(39.540,5 mii lei/5.835,13 m.p.) – valoarea medie contabilă.

Nu a fost reflectată ca investiții în entitățile fondate suma de 22.346,9 mii lei alocată de IP UCIMP DS către IMSP Institutul Oncologic (IO) din mijloacele Fondului Global, întrucât aceasta a fost reflectată ca cheltuieli la contul 263210 „Granturi capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune”.

2.4 Instituția Publică „Unitatea de coordonare, implementare și monitorizare a proiectelor în domeniul sănătății” (IP UCIMP DS) a raportat ca cheltuieli suma de 26.300,8 mii lei la contul 222990 „Servicii neatribuite altor alineate”, acceptând cheltuielile efectuate de către Asociațiile Obștești (AO), ce au inclus costurile administrative ale AO aferente salariilor și regiei, procurării telefoanelor mobile, tabletelor, întreținerii transportului etc., în lipsa documentelor confirmative contabile¹¹ întocmite de AO (facturi, acte de prestare a serviciilor, devize de cheltuieli aferente activităților desfășurate, liste de participanți) privind utilizarea acestor mijloace în scopul realizării programului (acordarea serviciilor medicale, de diagnostic/profilaxie, de consultanță/consiliere privind TB/SIDA). Totodată, IP UCIMP DS nu a reflectat utilizarea mijloacelor financiare respective, conform rapoartelor prezentate de AO, la conturile unde au fost indicate ca utilizate: contul 314110 „Procurarea mașinilor și utilajelor” – 47,7 mii lei; contul 317110 „Procurarea activelor nemateriale” – 727,9 mii lei; contul 222810 „Servicii medicale” – 25.525,2 mii lei.

Conform contractelor încheiate de IP UCIMP DS, în anul 2022 finanțarea AO s-a efectuat reieșind din numărul de persoane deservite, care a constituit 32.502 de beneficiari. Totodată, potrivit informațiilor prezentate de către IMSP Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile (IMSP SDMC) la 23.06.2023, numărul beneficiarilor acoperiți din sursele Fondului Global în anul 2022 a constituit 28.963 de persoane, iar potrivit informațiilor suplimentare prezentate la 27.06.2023, numărul acestora era deja de 35.074 de persoane. Totodată, conform informațiilor prezentate de MS la 10.05.2023, numărul persoanelor înregistrate în Programele naționale în anul 2022 a fost de 13.034 de beneficiari¹².

În această situație se denotă că informațiile prezentate aferente persoanelor deservite de AO nu oferă date exhaustive (concrete), transparente și justificate, evaluate și stabilite de MS și de IP UCIMP DS pentru finanțarea serviciilor contractate de IP UCIMP DS, ca urmare auditul fiind în imposibilitate de a evalua corectitudinea alocării mijloacelor AO.

În anul 2022 IP UCIMP DS a contractat și a alocat CPAS (Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate), în calitate de subrecipient al Fondului Global, mijloace financiare publice în sumă totală de 28 365,76 mii lei, din care, de la contul 222990 „Servicii neatribuite altor alineate” – în sumă de 26.295,7 mii lei, și de la contul 311120 „Reparații capitale ale clădirilor” – 2.070,0 mii lei (reflectate ulterior în lipsa documentelor justificative la contul 289200 „Cheltuieli privind transmiterea cu titlul gratuit”). Deși CPAS a prezentat Fondului Global informații privind mijloacele utilizate, cu clasificarea lor după tipul de cheltuieli efectuate (cheltuieli de salarizare – 3 170,5 mii lei, servicii de consultanță – 2.239,9 mii lei, granturi – 16.484,4 mii lei, echipamente TI – 1.745,7 mii lei etc.), la întocmirea rapoartelor financiare IP UCIMP DS nu a consolidat cheltuielile CPAS după tipul lor, conform clasificăției economice a acestora, ci le-a reflectat la conturile indicate mai sus. IP UCIMP DS a raportat eronat prin supraevaluare suma de 2.070,0 mii lei la contul 311120 „Reparații capitale ale clădirilor”. Astfel, deficitul format la contul 222990 „Servicii neatribuite altor alineate” a

¹¹ Art.13 și art.19 din Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007, art.11 și art.18 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017.

¹² În programul Național de Prevenire și Control al infecției HIV/SIDA și Infecțiilor cu Transmitere Sexuală – 10.777 de persoane în viață, inclusiv 929 de persoane nou depistate; în programul Național de răspuns la tuberculoză – 2.257 de cazuri, inclusiv 2.121 de cazuri noi și recidive.

determinat alocarea mijloacelor de la contul 311120 în lipsa reflectării corecte a acestora. Deși IP UCIMP DS a intervenit cu propuneri de modificare/ajustare a bugetului, aceasta nu a fost posibilă din cauza adresării tardive (22.12.2022 și 29.12.2022) către MS și MF.

Auditorul a fost în imposibilitate de a verifica și a evalua utilizarea conform destinației de către CPAS a mijloacelor publice în sumă de 28.365,76 mii lei, din cauza nedelimitării mijloacelor financiare utilizate în scopul realizării programului de cele ale administrației CPAS, precum și în lipsa justificării mijloacelor financiare alocate și utilizate reieșind din serviciile acordate, numărul persoanelor deservite, atingerea indicatorilor de rezultat stabiliți în contract etc.

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi¹³. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare consolidate* din prezentul Raport. Suntem independenți față de instituția auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

III. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE

3.1 Atragem atenția asupra lipsei informațiilor veridice privind patrimoniul public transmis de către fondator în gestiunea economică a instituțiilor medico-sanitare publice fondate.

Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 216 din 28.12.2015, sunt contradictorii în ceea ce privește modul de ținere a evidenței bunurilor transmise în gestiune economică¹⁴. De asemenea, acestea nu conțin prevederi distincte ce țin de delimitarea bunurilor proprietate publică din domeniul public și a celor din domeniul privat care au fost transmise de către fondator unei entități cu titlu de proprietate, în gestiune, folosință sau comodat, ai căror proprietari reali sunt fondatorul sau alte persoane terțe. Totodată, până în prezent nu există o reglementare privind executarea prevederilor normative¹⁵, prin care urmează a fi asigurată evidența contabilă distinctă a bunurilor proprietate publică din domeniul public aflate în gestiunea entităților (instituții publice și întreprinderi) la autogestiune, precum și modul de înregistrare în evidența contabilă de către fondator a tranzacțiilor respective.

Deși Planul de conturi contabile include contul 4153 „Investiții în părți legate și nelegate” pentru transmiterea în gestiune a bunurilor, acesta nu permite o evidență analitică/distinctă pentru fiecare bun transmis în gestiune, ceea ce, ulterior, va face practic imposibilă identificarea în natură a bunurilor proprietate publică din domeniul public gestionate de entitățile la autogestiune, inclusiv în cazul restituirii lor.

De asemenea, MS nu deține o informație exhaustivă și completă privind clădirile și terenurile proprietate publică de stat din domeniul public transmise în gestiune instituțiilor din subordine,

¹³ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cădrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

¹⁴ Pct. 3.4.21 Autoritatea publică va ține evidența analitică a bunurilor transmise în gestiune economică la nivel de entitate. Entitatea va înregistra bunurile în patrimoniul său și va calcula uzura mijloacelor fixe și amortizarea activelor nemateriale primite în gestiune economică. În condițiile casării și/sau comercializării bunurilor transmise în gestiune economică, mărirea investițiilor statului nu se modifică. Pct.3.3.48² Operațiunile aferente gestiunii delegate se înregistrează în evidența contabilă, după cum urmează: - autoritatea/instituția bugetară care transmite bunurile în gestiune delegată menține bunurile în contabilitate și calculează uzura acestora; - entitatea care primește bunurile în gestiune delegată înregistrează valoarea acestora la conturi extrabilanțiere și transmite până la sfârșitul anului de gestiune autorității/instituției bugetare sumele investițiilor efectuate impuse prin contract, a Ordinului nr. 216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”.

¹⁵ Art.11 alin.(2) din Legea nr.121 din 04.05.2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice.

care, potrivit art.5 și art.9 alin.(2) lit.n) din Legea nr.29 din 05.04.2018 și art.17 din Legea nr.113/2007¹⁶, urmau a fi reflectate în evidența contabilă a MS. MS și IMSP nu au asigurat efectuarea delimitării între bunurile transmise în gestiune economică (folosință) și bunurile transmise în proprietatea IMSP, care sunt în prezent reflectate în bilanțul IMSP.

Opinia nu este modificată din cauza aspectelor enumerate mai sus.

IV. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2022. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului situațiilor financiare în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestora, și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte.

V. ALTE INFORMAȚII

Din cauza nerespectării sau interpretării incorecte a prevederilor regulamentare de raportare financiară aplicabile, precum și controlului insuficient din partea managementului și serviciului financiar al instituțiilor publice, au fost admise unele situații ce afectează calitatea și veridicitatea datelor raportate, cum ar fi:

5.1 Sediile din teritoriu ale Centrului de Medicină Legală (CML) sunt luate în locațiune de la IMSP. Astfel, s-a constatat că furnizorii de servicii comunale (aprovizionare cu apă și de canalizare, termoficare) nu au încheiat contracte direct cu CML, dar cu instituția ce dă în locațiune spațiul, aceasta din urmă fiind pe poziția de consumator, iar CML – de „subconsumator”. Neavând pârghii de influență, CML este obligat să asigure plata la timp a facturilor înaintate de către IMSP, prin urmare costurile privind serviciile comunale se determină de fiecare IMSP în mod diferit. CML nu are o persoană împuternicită pentru verificarea calculelor la serviciile comunale. Doar în 5 locații din 22 închiriate sunt instalate contoare și, respectiv, se achită serviciile conform datelor înregistrate. Situația descrisă relevă deficiențe în modalitatea de raportare a serviciilor recepționate, ceea ce creează dificultăți în monitorizarea utilizării sumelor alocate.

Nestabilirea raportării contractuale și necontractarea directă cu furnizorii de servicii comunale a determinat divergențe la subcontul 222300 „Servicii de locațiune”, prin calcule eronate la servicii comunale în 12 instituții amplasate în teritoriu. În aceste circumstanțe, CML suportă cheltuieli nejustificate prin faptul că fiecare IMSP efectuează repartizarea serviciilor comunale în mod diferit și în lipsa indicilor aparatelor de măsurare (contoare).

5.2 Ministerul Sănătății a clasificat eronat bunuri în valoare totală de 290,4 mii lei , prin ce a fost supraevaluat contul 312 „Costrucții speciale” și subevaluat contul 311 „Clădiri” cu 221,5 mii lei și a fost supraevaluat contul 313 „Instalații speciale de transmisie” și subevaluat contul 312 „Costrucții speciale” cu 68,9 mii lei¹⁷.

Totodată, 4 entități din subordinea MS au stabilit incorect durata de funcționare pentru 19 obiecte¹⁸.

¹⁶ Legea nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietății publice.

¹⁷ AT – 1 (56,7 mii lei); CFRC Târnova – 1 (12,2 mi lei).

¹⁸ Cont 312: ANSP – 9; CRC Ivancea – 3; CRC Ceadâr-Lunga – 3; Cont 313: CFRC Târnova – 1 obiect; ANSP – 3 obiecte.

5.3 Admiterea de către MS și ANSP a cheltuielilor neconforme la capitolul remunerarea muncii în sumă de 732,8 mii lei (MS – 73,2 mii lei; ANSP – 659,6 mii lei), a cauzat majorarea cheltuielilor și diminuarea creanțelor instituției.

Deoarece ANSP nu a elaborat un regulament/metodologie sau un alt act normativ privind stabilirea criteriilor de evaluare a aportului și profesionalismului angajatului pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate, care ar servi drept bază atât la emiterea demersurilor de către conducătorii subdiviziunilor, cât și la emiterea ordinului de către directorul ANSP, au fost create situații de lipsă de echitate și de neargumentare a volumului de lucru suplimentar pentru diferite funcții exercitate de angajați. Astfel, ANSP a achitat nejustificat ore suplimentare pentru combaterea COVID-19 în perioada ianuarie-martie 2022 în sumă de 498,2 mii lei.

Conform Ordinului ANSP¹⁹ pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare în mărimi fixe (nocivitate), ANSP a achitat acest spor nu numai medicilor, dar și administrației, denumirile respective de funcții nefiind în concordanță cu codul lucrării conform Anexei nr.1 la ordinul sus-menționat. Prin urmare, suma achitată neargumentat constituie 13,5 mii lei lunar, iar anual – 161,4 mii lei.

MS a contractat o persoană fizică pentru prestarea serviciilor informaționale în sumă de 73,2 mii lei (schimbarea cartușelor, instalarea softului etc.), deși, conform schemei de încadrare, MS dispune de Serviciul tehnologiei informației și comunicațiilor, fiind aprobate două unități de personal (șef de serviciu, consultant principal). Pe parcursul anului 2022 a fost ocupată funcția de consultant, după care angajatul respectiv a fost promovat în funcția de șef de serviciu, cu salariul total pentru anul 2022 în sumă de 158,4 mii lei. Fișa postului pentru funcția de consultant prevede ca sarcină de bază deservirea tehnică și asigurarea păstrării echipamentului tehnic, prin urmare s-au utilizat nejustificat mijloace financiare publice în sumă de 73,2 mii lei.

VI. BUNA GUVERNANȚĂ

6.1. Deși managementul organizațional al MS dispune de activități de control și are instituite/ reglementate activități de control, în unele cazuri acestea nu au fost funcționale.

Controlul intern managerial în cadrul ministerului nu asigură identificarea și gestionarea eficientă a riscurilor aferente procesului financiar-contabil, inclusiv a celor legate de întocmirea situațiilor financiare consolidate. Din totalul sistemului ministerului, toate cele 48 de entități au întocmit Declarația de răspundere managerială pentru anul 2022. Neconformitățile constatate în cadrul misiunii de audit denotă insuficiența controlului intern în cadrul acestora. Astfel, nu este pe deplin asigurată funcționalitatea controalelor-cheie, precum și identificarea și gestionarea riscurilor aferente procesului financiar-contabil, inclusiv a celor legate de întocmirea situațiilor financiare consolidate. Lacunele identificate în cadrul sistemului de control intern managerial au influențat veridicitatea și plenitudinea informațiilor reflectate în rapoartele financiare consolidate.

În perioada auditată, activitatea MS a fost însoțită de lipsa cadrelor și de o fluctuație înaltă de angajați, în timp ce politicile au stabilit realizarea unor noi procese în domeniul sănătății, aceasta condiționând riscuri în realizarea funcțiilor de bază ce țin de analiza, evaluarea și monitorizarea realizării proceselor respective. Astfel, la 31 decembrie 2022, din numărul de unități de personal aprobate (74), efectiv au fost angajați 50 de salariați, ceea ce constituie o rată a angajării de 67,6%. Cheltuielile efective pentru retribuirea muncii au constituit 9.012,1 mii lei. De asemenea, lipsa

¹⁹ Ordinul ANSP nr. 317 din 07.11.2018 „Cu privire la stabilirea sporurilor pentru munca prestată în condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare”.

specialiștilor în domeniul sănătății poate genera neasigurarea principiului continuității privind transmiterea experienței instituționale către următoarea generație de specialiști. Menționăm că la 31.12.2022 în cadrul MS a fost înregistrat un deficit de cadre de 32%, rata fluctuației personalului pe parcursul anului 2022 fiind de 15%. În aceste condiții se menține riscul neasigurării realizării funcțiilor de bază ale MS, inclusiv monitorizarea și evaluarea activității și raportării de către instituțiile din subordine, precum și a instituțiilor în care MS este fondator. Deși ministerul a realizat măsuri și activități orientate pentru actualizarea și dezvoltarea controlului intern managerial, problemele enumerate se mențin.

6.2. Cu referire la activitățile auditului intern din cadrul MS, se remarcă că acesta nu și-a exercitat atribuțiile conform prevederilor legale.

În cadrul MS este instituit Serviciul audit intern (*în continuare – SAI*) cu două unități de personal conform statelor de personal. În conformitate cu prevederile art.19 din Legea nr.229 din 23.09.2010²⁰, activitatea acestuia este reglementată de Carta de audit intern²¹. SAI este în subordinea directă a Ministrului. Pentru perioada supusă auditării, funcțiile de audit intern au fost vacante și, respectiv, activități de audit nu au fost realizate.

Ca urmare a celor expuse și probelor prezentate, echipa de audit atestă nefuncționalitatea SAI din cadrul MS. Atenționăm și asupra dificultăților întâmpinate la încadrarea personalului în funcția de audit intern, care urma să evalueze toate procesele cu risc sporit, inclusiv din domeniul auditat. Nesuplinirea efectivului de unități din cadrul subdiviziunii de audit intern a diminuat posibilitățile conducătorului instituției de a beneficia de evaluări și îndrumări corespunzătoare în vederea gestiunii fondurilor publice. În consecință, nu s-a furnizat asigurarea așteptată asupra eficacității sau neeficacității acțiunilor de control-cheie. Punctele slabe în materie de acțiuni de control intern nu se identifică sistematic și nu sunt abordate de către conducere. În aceste condiții, conducerea ministerului a fost lipsită de un instrument care asigură gestionarea prudentă a riscurilor, ceea ce ar contribui la îmbunătățirea controlului intern managerial, precum și ar spori nivelul de eficiență și eficacitate a proceselor gestionate.

6.3 Prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 36 din 28.07.2022 „Cu privire la Raportul auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății încheiate la 31 decembrie 2021” au fost înaintate 5 recomandări, dintre care 4 au fost implementate parțial, iar 1 – neimplementată. Recomandările parțial implementate și neimplementate au impact asupra opiniei de audit, asupra situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății încheiate la 31 decembrie 2022. Prin urmare, acestea sunt reiterate în prezenta misiune de audit, iar HCC menționată supra urmează a fi exclusă din regim de monitorizare.

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 46 din 05.07.2018 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale întocmite la 31 decembrie 2017” au fost înaintate 24 de recomandări, dintre care 12 sunt implementate, 3 parțial implementate și 9 recomandari neimplementate, acestea având impact asupra situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății. Recomandările neimplementate au fost reiterate anual și au un caracter permanent, iar HCC urmează a fi exclusă din regim de monitorizare.

Cu referire la Hotărârea Curții de Conturi nr. 71 din 16.12.2021 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Autoritățile competente au întreprins suficiente măsuri în vederea asigurării

²⁰ Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

²¹ Ordinul MSMPS nr.19-p3 din 01.02.2018 „Cu privire la aprobarea Regulamentelor Subdiviziunilor MSMPS”.

cetățenilor cu vaccinuri și atingerii imunității colective pentru combaterea infecției COVID-19?"" , se denotă că cele 24 de recomandări înaintate au fost implementate la un nivel de 100%, prin urmare HCC urmează a fi exclusă din regim de monitorizare.

Cu referire la Hotărârea Curții de Conturi nr. 5 din 17.02.2022 „Cu privire la Raportul auditului de conformitate asupra realizării măsurilor de motivare și susținere financiară a personalului implicat în prevenirea, depistarea și tratamentul infecției COVID-19 și a măsurilor de supraveghere și monitorizare a persoanelor aflate în carantină”, se denotă că, din cele 18 recomandări înaintate, 4 au fost implementate și ca impact au determinat ajustarea cadrului normativ aferent acestui domeniu, precum și comunicarea/informarea IMSP aferentă iregularităților constatate de audit, iar 14 recomandări înaintate IMSP, care au fost parțial implementate sau neimplementate se propune de a fi excluse din regim de monitorizare, deoarece reglementările aferente acestor procese au fost abrogate prin Ordinul ministrului Sănătății nr.1234 din 28.12.2022, prin urmare HCC menționată urmează a fi exclusă din regim de monitorizare.

Cu referire la Hotărârea Curții de Conturi nr. 60 din 29.11.2021 „Cu privire la Raportul misiunii de follow-up privind implementarea recomandărilor înaintate prin Hotărârea nr.1 din 31.01.2019 „Privind Raportul auditului performanței implementării Planului de acțiuni al Programului național de prevenire și control al diabetului zaharat pentru anii 2017-2018 (I semestru)”, se denotă că recomandările înaintate au fost implementate la nivel de 78% (din 9 recomandări, 7 au fost implementate sau parțial implementate).

Impactul benefic al implementării recomandărilor de audit a constat în elaborarea și aprobarea politicilor strategice în domeniul sănătății, orientate spre protecția populației de riscurile financiare, contribuind la reducerea poverii pentru persoanele cu diabet zaharat, cu asumarea de către stat a acestor cheltuieli, inclusiv prin includerea în lista medicamentelor și dispozitivelor medicale compensate din FAOM a analogilor de insulină, testelor și lanțetelor.

În aspectul recomandărilor parțial implementate și neimplementate se denotă că aceste recomandări și-au pierdut actualitatea reieșind din faptul că la 15.03.2023 prin Hotărârea Guvernului nr.129 a fost aprobat Programul național de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în Republica Moldova pentru anii 2023-2027, care include și diabetul zaharat. Astfel, se propune de a exclude din regim de monitorizare Hotărârea Curții de Conturi nr.60 din 29.11.2021, iar noul program aprobat ar putea servi ca tematică de audit al performanței pentru anii viitori.

6.4 Ministerul Sănătății și instituțiile din subordine gestionează 263 de clădiri cu suprafața de 84,0 mii m.p., iar situațiile raportate denotă iregularități, cum ar fi:

- neînregistrarea în RBI de către 7 instituții²² a 17 clădiri în valoare totală de 7.738,6 mii lei cu o suprafață de 1.143,7 m.p., ceea ce determină limitarea auditului asupra expunerii privind corectitudinea înregistrării valorii contului 311 la suma respectivă;
- în Darea de seamă privind bunurile imobile proprietate publică a statului (Anexa nr. 14 la Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public), prezentată la APP de către MS în baza datelor entităților din subordine, 8 numere cadastrale nu există, iar 32 de numere cadastrale sunt incorecte²³;

²² Anexa nr. 1 la Scrisoarea către conducere.

²³ Anexa nr. 2 la Scrisoarea către conducere.

- datele indicate în Darea de seamă (Anexa nr. 14) privind suprafețele de 7 359,5 m.p. pentru 12 clădiri au fost majorate pentru 4 clădiri cu 315,9 m.p. și, respectiv, micșorate pentru 8 clădiri cu 3 084,9 m.p.²⁴;
- reflectarea incorectă a valorii de bilanț în Darea de seamă (Anexa nr. 14) pentru 20 de clădiri, inclusiv prin diminuare la 19 clădiri cu valoarea de 4.825,0 mii lei și prin majorare la o clădire cu 1.100, 0 mii lei;
- 2 clădiri, reflectate în Darea de seamă (Anexa nr. 14), din gestiunea ANSP, cu suprafața de 890,5 m.p. lipsesc în evidența contabilă a acesteia. Totodată, drepturile de gestiune sunt înregistrate în RBI după IMSP SR Briceni, iar o clădire – în gestiunea IMSP IMU și SRL BB-DIALIZA, ceea ce determină riscul de întocmire neconformă a dărilor de seamă de către ANSP;
- 2 entități, contrar prevederilor cadrului normativ, au stabilit eronat durata de funcționare utilă pentru 2 clădiri, care regulamentar este de 35-40 de ani. Astfel, Centrul de reabilitare pentru copii s. Ivancea, r-nul Orhei are durata de funcționare utilă de 62 ani, iar Centrul de Plasament Temporar și Reabilitare pentru Copii mun. Bălți – 83 de ani, ceea ce determină calcularea eronată a uzurii și reflectarea cheltuielilor în acest sens.

Aceste iregularități au fost cauzate atât de lipsa controlului intern managerial privind inventarierea și raportarea anuală a patrimoniului public, cât și de interpretarea eronată a prevederilor regulamentare de către managementul instituțiilor din subordinea MS.

6.5 Potrivit cadrului legal²⁵, procesul de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică se finalizează odată cu înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestora și a domeniului respectiv în RBI sau în Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară. În acest context, s-au verificat 89 de terenuri reflectate în evidența contabilă a 12 entități bugetare și a 6 la autogestiune, în care MS are rolul de fondator. Astfel, s-a stabilit că pentru 6 terenuri (ANSP – 5 terenuri; CML – 1 teren), suprafața prezentată în Darea de seamă (Anexa nr. 14) nu coincide cu suprafața reflectată în Registrul bunurilor imobile.

De menționat că în anul 2023 MS a inițiat repetat procedura de transmitere a terenurilor către APP. Din 89 de terenuri, doar pentru 45 au fost întocmite acte de predare-primire a acestora din administrarea MS în administrarea APP, însă terenurile respective nu sunt reflectate la conturile extrabilanțiere ale entităților din subordinea MS²⁶ și nici în evidența contabilă a APP.

6.6 Regulamentar²⁷ Ministerul Sănătății deține funcțiile de bază privind coordonarea și monitorizarea activității autorităților administrative din subordine și a instituțiilor publice în care deține calitatea de fondator.

Totodată, potrivit capitolului IV. „Patrimoniul și activitatea economico-financiară” din Regulamentul de organizare și funcționare a instituțiilor în care Ministerul deține calitatea de fondator, patrimoniul entității se formează din:

- a) bunuri transmise instituției de către Fondator în gestiune economică;
- b) bunuri obținute în proprietate sau procurate pe parcursul activității;
- c) mijloacele financiare obținute în urma prestării serviciilor medicale, inclusiv contra plată;
- d) mijloacele bugetului de stat;

²⁴ Anexa nr. 3 la Scrisoarea către conducere.

²⁵ Art. 22 din Legea nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietății publice.

²⁶ ANSP, CFRC Târnova; CRC Ivancea; CRC Ceadâr-Lunga; CFRC Cornești; CNTS; CPTRC Bălți.

²⁷ Pct.7 alin.11 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin HG nr. 148 din 25.08.2021.

- e) mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și asigurărilor facultative de sănătate;
- f) credite bancare (în volumul aprobat de Consiliul Administrativ și coordonat cu Fondatorul);
- g) venituri obținute din arendarea echipamentului și încăperilor;
- h) mijloacele provenite de la sponsori și din fondurile de binefacere;
- i) alte surse de venit permise de legislația în vigoare.

Pe parcursul anului 2022 MS a transferat mijloace financiare publice în sumă de 108 749,5 mii lei pentru susținerea bazei tehnico-materiale a instituțiilor la autogestiune. Totodată, la finele anului 2022 MS a emis ordine pentru fiecare entitate la autogestiune cu privire la acordarea alocațiilor destinate consolidării bazei tehnico-materiale și majorării capitalului social cu sumele menționate în ordin, ultima prevedere fiind contrară Codului civil și Legii nr.121/2007, deoarece instituțiile publice nu au capital social.

Analizând contul 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării”²⁸, auditul a constatat că, din 30 de entități în care MS deține rolul de fondator, 9 entități nu au efectuat înregistrarea sumelor transferate de către MS pentru susținerea bazei tehnico-materiale pe anul 2022 la creșterea datoriilor față de fondator/capital, în sumă de 134.064,4 mii lei. Mai mult decât atât, din aceste 9 entități, doar o entitate²⁹ a format sume neînregistrate din anul 2022, alte 8 entități³⁰ au format sume neînregistrate începând cu anul 2017. Totodată, 2 entități (IMSP Spitalul de stat și CEMF „Raisa Pacalo”) au înregistrat în capitalul social suma de 45.183,7 mii lei în lipsa acordului fondatorului.

MS a emis ordinul³¹ cu privire la instituirea consiliilor administrative ale IMSP, în componența nominală a acestora fiind desemnați și secretarii de stat ai MS. Analizând procesele-verbale ale ședințelor consiliilor de administrație, se constată că acestea poartă un caracter tehnic și informativ-organizatoric, și nu conțin analiza evoluției indicatorilor economici, necesitățile de dezvoltare și renovare a echipamentelor/dispozitivelor necesare pentru acordarea serviciilor medicale pacienților, și pentru o activitate eficientă. În acest context se relevă că una din atribuțiile exclusive ale consiliului administrativ constă în înaintarea propunerilor către fondator privind redresarea situației în cazul în care în urma examinării rapoartelor trimestriale și anuale se constată deficiențe în activitatea instituției. Potrivit informațiilor reflectate în procesele-verbale ale ședințelor consiliilor de administrare ale entităților la autogestiune, astfel de analize și activități nu au fost reflectate, ceea ce denotă că atribuția menționată nu a fost realizată de către persoanele delegate de către MS în consiliul administrativ al entităților publice. De menționat că în cadrul MS nu există o direcție cu funcții stabilite de monitorizare a activității financiare a instituțiilor la autogestiune în care MS are calitatea de fondator.

Potrivit cadrului normativ³², în anul 2023 s-a aprobat trecerea unor IMSP din subordinea APL în subordinea MS, majorând astfel volumul de lucru al MS, cu posibila apariție a riscului de pierdere a patrimoniului primit de la stat/APL cu drept de proprietate din cauza lipsei capacităților instituționale și a mecanismului de transmitere a drepturilor de fondator.

²⁸ Anexa nr. 6 la Scrisoarea către conducere.

²⁹ IMSP IO.

³⁰ IMSP SCR „Timofei Moșneaga”, IMSP SCP, IMSP IF „Chiril Draganiuc”; IMSP IMC; IMSP SP Bălți; IMSP CRDM; IMSP SCBI „Toma Ciorbă”; IMSP SC Bălți.

³¹ Ordinul MS nr. 116-P-1 din 18.08.2022 „Cu privire la componența nominală a consiliilor administrative ale IMSP în care MS exercită calitatea de fondator”.

³² Legea nr.368 din 29.12.2022 pentru modificarea Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995.

Prin urmare, analiza de către audit a soldurilor capitalului social reflectate de către MS și a celor înregistrate și raportate de entitățile la autogestiune în care MS este fondator denotă divergențe semnificative. Astfel, valoarea contului „Forme de participare în capital în interiorul țării” reflectat de către MS la 31.12.2022 constituie 2.120.812,6 mii lei, iar soldurile aferente capitalului propriu raportate de către entitățile la autogestiune constituie 1.951.096,7 mii lei, sau cu 169.715,9 mii lei mai puțin.

Aceste divergențe sunt cauzate de interpretările eronate ale prevederilor regulamentare de către managementul instituțiilor și de lipsa controlului managerial din partea MS la acest capitol.

Tranzacțiile aferente contului 260 „Granturi acordate” instituțiilor din subordine nu au condus la înregistrarea acestora ca datorii față de fondator/forme de participare în capital în interiorul țării în sumă de 169.715,9 mii lei.

6.7 Instituția Publică „Unitatea de coordonare, implementare și monitorizare a proiectelor în domeniul sănătății” este o instituție publică care utilizează mijloace financiare și raportează activitatea privind implementarea proiectelor în domeniul sănătății ca instituție bugetară, dar care se află la autogestiune. Aceasta în anul 2022 a gestionat mijloace financiare de peste 170 mil. lei, din care pentru procurarea de bunuri au fost utilizate 74,9 mil. lei, iar 59,7 mil. lei – pentru granturi acordate instituțiilor neguvernamentale, reflectate la contul de cheltuieli „Servicii neatribuite altor alineate”. De menționat că IP UCIMP DS execută preponderent cheltuieli prin cont bancar, în afara sistemului trezorerial. Astfel, IP UCIMP DS raportează executarea cheltuielilor conform metodologiei sistemului bugetar³³, însă, în baza scrisorii Ministerului Finanțelor³⁴, evidența contabilă, începând cu anul 2023, va fi ținută conform Standarelor Naționale de Contabilitate pentru entitățile la autogestiune.

6.8. IP UCIMP DS efectuează procurări de bunuri și servicii prin intermediul AO, fără a fi clar stabilită necesitatea efectuării acestor procurări prin intermediari. De exemplu, la evaluarea procurării a 20 de aparate/automate vending, valoarea contractului fiind de 2.153,6 mii lei (inclusiv 129,5 mii lei pentru serviciile de achiziții), s-a constatat că și AO a efectuat la 28.01.2022 și la 30.03.2022 aceste procurări prin intermediar în sumă de 1.934,0 mii lei, care potrivit datelor Serviciului Fiscal de Stat nu deține genul de activitate privind comercializarea aparatelor vending. De menționat că, potrivit informațiilor prezentate de către Serviciul Vamal, în anul 2022 nu au fost înregistrate importuri de mărfuri prin grantul finanțat de către Fondul Global, care sunt scutite de taxe. IP UCIMP DS a preluat în evidență aceste aparate etapizat³⁵. Aparatele vending, conform contractului, urmau a fi transmise în folosință la 12 AO, dar în final au fost transmise la 6 AO, care la rândul lor le-au instalat în IMSP în baza contractelor de locațiune/comodat. Ca urmare, auditul a fost limitat în expunerea asupra realității procurării aparatelor vending, precum și asupra procedurii de repartizare și posesorilor acestora.

6.9. În scopul determinării corectitudinii de utilizare a mijloacelor financiare la contul 263210 „Granturi capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune”, au fost evaluate mijloacele financiare în sumă de 22.347,94 mii lei alocate Republicii Moldova de către Fondul Global pentru lupta împotriva HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei.

³³ Ordinul ministrului Finanțelor nr. 216 din 28.12.2015

³⁴ Scrisoarea Ministerului Finanțelor nr. 12/3-4-286 din 05.12.2022.

³⁵ La 07.09.2022 – 4 aparate de 404,8 mii lei, și la 21.03.2023 – 6 aparate de 607,2 mii lei, la 12.06.2023 – 4 aparate de 404,8 mii lei.

Astfel, Fondul Global a acordat un suport financiar din fondurile de urgență în sumă de 1.118.330,05 euro, sau 22.346,9 mii lei), în contextul crizei refugiaților și necesităților de sănătate ale persoanelor refugiate din Ucraina, care a fost transferat pe contul IP UCIMP DS.

Totodată, mijloacele primite de către IP UCIMP DS au fost transferate IMSP Institutul Oncologic, care la 28.10.2022 a transferat suma de 1.118.330,05 euro, sau 22.346,9 mii lei, pe contul Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (în continuare – IAEA) pentru procurarea echipamentului medical (accelerator liniar pentru radioterapie), însă în lipsa contractării regulamentare la momentul efectuării transferului a procurării echipamentului medical necesar pentru acordarea serviciilor medicale pacienților afectați de boli oncologice. De menționat că, din data efectuării transferului și până în prezent (iunie 2023), între IMSP IO și IAEA nu există un acord/contract de colaborare/achiziție/procurare cu privire la temeiul colaborării, termenele, specificațiile financiare, situațiile excepționale etc. De asemenea, IMSP IO nu a asigurat corectitudinea reflectării în conturile contabile a primirii și transferării mijloacelor financiare³⁶ care urmau să fie contabilizate ca datorie debitoare la contul 2242 „Avansuri comerciale achitate în străinătate”. Astfel, până în prezent (30.06.2023) IMSP IO nu a recepționat echipamentele medicale, iar mijloacele publice de 22 346,9 mii lei au fost immobilizate pe o perioadă nedeterminată. Totodată, înregistrările contabile denotă lipsa creanțelor pentru mijloacele alocate și nerecepționarea bunurilor. Prin urmare, IMSP IO a denaturat raportul financiar pentru anul 2022, prin neînregistrarea și neraportarea creanțelor în sumă de 22.346,9 mii lei, ceea ce contravine prevederilor legale³⁷.

La acest capitol menționăm că IMSP Institutul Oncologic la 29 iunie curent a prezentat auditului scrisoarea Ministerului Sănătății, dispozițiile de achitare și încasare a mijloacelor publice, comanda de achiziție a acceleratorului liniar medical, iar la 3 iulie curent auditului i-a fost prezentată înțelegerea între părți (IMSP Institutul Oncologic și producător) privind coordonarea cu furnizorul a specificațiilor tehnice ale bunului solicitat. De asemenea, constatăm lipsa în baza juridică deținută de Ministerul Justiției a actelor normative privind ratificarea de către RM a acordurilor în baza cărora se efectuează procurarea echipamentului medical nominalizat de către IAEA.

6.10 Auditul denotă că, la situația din 31.12.2022, IP UCIMP DS deținea creanțe în valoare de 43 222,1 mii lei ale entităților, pentru servicii/bunuri și care urmau să fie stinse în ianuarie 2023. IP UCIMP DS nu deține regulamentar³⁸ acte de verificare cu entitățile contractate la finele perioadei de raportare. Astfel, nu au fost realizate acțiuni privind încasarea sumelor aferente contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor.

În evidența contabilă creanțele au fost înregistrate în perioada în care s-au produs și la conturile contabile relevante, la fel și soldurile reflectate în registrul „Cartea Mare” și acestea coincid cu cele din Bilanțul contabil (Formularul FD-041). În același timp, lipsa actelor de verificare cu părțile contactante limitează auditul în asigurarea veridicității creanțelor instituției auditate.

6.11 Potrivit reglementărilor Codului educației, se stabilește că învățământul profesional-tehnic și învățământul superior se finanțează de la bugetul de stat în limita planului de admitere aprobat anual de Guvern.

³⁶ IMSP IO la încasarea mijloacelor financiare în sumă de 1 118 330,5 euro, sau 22 346,9 mii lei, a înregistrat formula contabilă DT 243 „Conturi curente în valută străină”, CT 425.2 „Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung”, iar la transferul către AIEA a aceleiași sume, a înregistrat formula contabilă DT 425.2 „Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung”, CT 243 „Conturi curente în valută străină”.

³⁷ Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007.

³⁸ Ordinul MF nr. 60 din 29.05.2012 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind inventarierea”.

În temeiul Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior³⁹, se planifică, se aprobă și se alocă mijloace financiare publice pentru instituțiile publice potrivit planurilor (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități și domenii generale de studii, în instituțiile de învățământ profesional-tehnic și superior.

Din contul planurilor (comada de stat) pentru anul de învățământ 2021-2022 au fost alocate pentru domeniul sănătății 559 de locuri bugetare pentru învățământul superior și profesional-tehnic.

Astfel, ca urmare a alocațiilor din bugetul de stat pentru realizarea comenzii de stat, MS a alocat mijloace financiare de la contul 281 „Alte cheltuieli curente” în sumă de 318.403,1 mii lei, care ulterior au fost repartizate către: o instituție de învățământ superior (USMF N.Testemițanu) – 222.430,5 mii lei, Colegiul de Medicină Ungheni – 13.077,7 mii lei, Colegiul de Medicină Cahul – 14.118,6 mii lei, Colegiul de Medicină „Raisa Pacalo” – 36.226,8 mii lei, Colegiul de Medicină Orhei – 14.175,3 mii lei, Colegiul de Medicină Bălți – 18.374,2 mii lei.

De menționat că în acordurile încheiate între MS și instituțiile de învățământ privind achiziția prin negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, au fost indicate mijloacele financiare stabilite pentru aceste scopuri, iar în anexa la contract este și planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pentru anul 2022, cu indicarea numărului persoanelor înmatriculate la studii, planul de înmatriculare, planul de absolvire și numărul mediu al persoanelor înmatriculate pe an. Totodată, se relevă că la raportarea anuală MS nu dispune de analize și evaluări aferente atingerii indicatorilor stabiliți privind numărul persoanelor care au realizat studiile anuale, care au absolvit etc., ceea ce nu oferă date și acțiuni întreprinse privind evaluarea atingerii indicatorilor scontați, stabiliți pentru contractarea și achitarea serviciilor educaționale (comanda de stat) din mijloacele publice ale statului. Auditul nu a dispus de analize și evaluări privind atingerea indicatorilor aferenți serviciilor educaționale (comanda de stat) în sumă de 318.403,1 mii lei.

De menționat că, din totalul de 34 de persoane exmatriculate, doar 4 persoane au restituit la buget mijloacele financiare aferente studiilor.

6.12 Atragem atenția repetat asupra faptului că Ministerul Sănătății nu a întreprins măsuri suficiente pentru realizarea prevederilor HG nr. 789/2014 privitor la dezvoltarea infrastructurii Centrului Național de Medicină Sportivă „Atletmed”, având drept scop proiectarea și construcția unui bloc cu 9 etaje, dintre care etajele 1 și 2 cu suprafața de 1.200 m.p., cu destinație administrativă, pentru amplasarea CNMS „Atletmed”, iar etajele 3-9 cu destinație locativă, precum și amenajarea unei parcări auto. Echipa de audit a stabilit că până la 30.05.2023 au fost efectuate doar lucrări de demolare a construcțiilor existente pe teritoriul destinat construcției blocului cu 9 etaje. Deși antreprenorul selectat, SRL „Inamstro”, a obținut actele permise pentru demararea lucrărilor, locuitorii din preajma CNMS „ATLETMED” au contestat eliberarea acestora de către Primăria mun. Chișinău. Instanța de judecată a anulat certificatul de urbanism. Concomitent, la 18.10.2022 SRL „Inamstro” a depus cerere de chemare în judecată cu privire la eliberarea autorizației de construire, ședințele având loc și în anul 2023.

În aceste condiții, în cazul în care Ministerul, fiind responsabil de monitorizarea etapelor de implementare a acestui proiect, nu va întreprinde măsuri suficiente de soluționare, se mențin riscurile de pierdere a terenului (0,26 ha), precum și a valorii clădirilor existente la momentul demolării, în sumă de 554,0 mii lei.

---

³⁹ Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior, aprobată prin HG nr.343/2020.

6.13 Atragem atenția repetat asupra faptului că până în prezent Agenția Proprietății Publice nu a întreprins măsuri pentru realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.161 din 07.03.2019, care stabilește că toate terenurile proprietate publică a statului sunt administrate de APP. Astfel, Ministerul Sănătății, responsabil de asigurarea bunei desfășurări a procedurii de transmitere a bunurilor imobile, prin excluderea din evidența contabilă a terenurilor proprietate publică a statului din administrarea sa și transmiterea lor în administrarea APP, a inițiat acest proces, care este în derulare. În acest sens, la 18.05.2022 APP a comunicat și a solicitat de la APC remiterea listelor terenurilor proprietate publică deținute în gestiune de către acestea.

Ca urmare a solicitării echipei de audit a Curții de Conturi nr. 3 din 27.01.2023, Agenția Proprietății Publice a prezentat Lista terenurilor proprietate publică a statului aflate în administrarea Ministerului Sănătății, conform informațiilor din Registrul patrimoniului public la situația din 01.01.2022, și Lista terenurilor proprietate publică a statului pentru care au fost semnate și aprobate actele de primire-predare a terenurilor din administrarea Ministerului Sănătății în administrarea Agenției Proprietății Publice.

În aceste condiții, se conturează riscul pentru terenurile al căror administrator, conform Anexelor la HG nr.161/2019 este APP, de a fi excluse de către APC din evidența contabilă în mod unilateral, nefiind contabilizate de APP.

6.14 Ministerul, deși a dispus de măsuri privind evaluarea investițiilor capitale efectuate în sumă de 81.150,6 mii lei pentru construcția unui bloc al Spitalului de Ftziopneumologie din satul Vorniceni, raionul Strășeni, până în prezent (iunie 2023) acestea nu sunt valorificate, iar imobilul nu este funcțional. Totodată, evaluările tehnice realizate pe parcursul anului 2021 au stabilit că „Structura de rezistență a clădirii nu corespunde cerințelor actuale ale normativelor în vigoare”, dar cu toate acestea nu au fost stipulate măsuri concrete de consolidare a construcției. Această situație denotă că proiectul investițional nu și-a atins scopul propus, ceea ce relevă că pe parcursul anilor 2015-2021 inacțiunile conducerii ministerului au determinat risipa mijloacelor financiare publice (81.150,6 mii lei) alocate pentru această construcție.

Ministerul Sănătății, prin scrisoarea nr.17/4049 din 05.12.2022, adresată prim-ministrului, a solicitat să se examineze oportunitatea transmiterii, cu titlu gratuit, din proprietatea publică a statului, administrarea Ministerului Sănătății (gestiunea Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc” mun. Chișinău) în proprietatea statului, în administrarea Agenției Proprietății Publice, a 35 de bunuri imobile amplasate pe terenul cu numărul cadastral 8042208837 în localitatea Vorniceni, raionul Strășeni, cu posibila modificare a destinației „în alte scopuri” (azil pentru bătrâni, sanatoriu etc.). Cancelaria de Stat, în contextul adresării menționate, prin scrisoare a solicitat de la Agenția Proprietății Publice și Agenția Relații Funciare și Cadastru opinia instituțională privind oportunitatea transmiterii și modificării destinației complexului de bunuri imobile „în alte scopuri”. Până la momentul actual, iunie 2023, situația nu a fost soluționată.

6.15 ANSP deține o creanță arierată la locațiunea bunurilor patrimoniului public, în sumă de 271,5 mii lei, situație cauzată de ineficiența proceselor de control intern, prin ce nu s-a asigurat respectarea și aplicarea prevederilor legale din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014 (în special art.25 și art.43), prin neobținerea și neîncasarea veniturilor respective.

VI. RESPONSABILITĂȚILE CONDUCERII PENTRU RAPOARTELE FINANCIARE

Ministrul Sănătății, în calitate de conducător al organului central de specialitate al administrației publice, este responsabil de întocmirea și semnarea rapoartelor financiare consolidate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, precum și de organizarea sistemului de control intern, pentru a asigura desfășurarea organizată și eficientă a activității economice a entității, inclusiv respectarea strictă a integrității activelor, prevenirea și descoperirea cauzelor de fraudă și eroare, exactitatea și plenitudinea înregistrărilor contabile, precum și de pregătirea oportună a unor informații financiare credibile.

VII. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELEI FINANCIARE

Responsabilitatea noastră este de a planifica și a realiza misiunea de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit. Obiectivele noastre sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că rapoartele financiare consolidate nu sunt afectate de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor rapoarte financiare.

O descriere suplimentară a responsabilităților auditorului într-un audit al rapoartelor financiare este plasată pe site-ul Curții de Conturi, la adresa: <http://www.ccrm.md/ro/responsabilitati-in-auditul-financiar-3596.html>. Această descriere face parte din Raportul nostru de audit.

Responsabilă de întocmirea Raportului de audit:

șefa echipei de audit,
auditoare publică principală

Anastasia Danilcova

Membrii echipei de audit:

auditoare publică superioară

Diana Radilov

auditoare publică superioară

Ludmila Turea-Potîngă

Responsabilă de audit:

șefa Direcției generale de audit II

Sofia Ciuvalschi